

STANOWISKO
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 26 kwietnia 2023 roku

w sprawie przyjęcia *Regionalnych zasad i standardów kształtowania ładu przestrzennego w polityce województwa kujawsko-pomorskiego dla przedsięwzięć realizowanych ze środków programu regionalnego w okresie programowania 2021-2027*

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego od wielu lat podejmuje działania na rzecz poprawy ładu przestrzennego w województwie m.in. korzystając z możliwości określania w zasadach naboru projektów realizowanych z regionalnego programu operacyjnego warunków, jakie muszą być spełnione by projekt mógł ubiegać się o dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Dotychczasowa ocena projektów oparta była o *Regionalne zasady i standardy kształtowania ładu przestrzennego w polityce województwa kujawsko-pomorskiego*, przyjęte stanowiskiem Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 grudnia 2015 r., zmienione stanowiskiem Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 15 czerwca 2016 r. Efektem podjętych działań jest poprawa estetyki przestrzeni oraz ładu przestrzennego w województwa kujawsko-pomorskiego, jak również wzrost świadomości zarówno projektantów, jak i inwestorów na temat właściwego kształtowania przestrzeni.

Na potrzeby programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 zasadne jest przyjęcie dokumentu pn. *Regionalne zasady i standardy kształtowania ładu przestrzennego w polityce województwa kujawsko-pomorskiego dla przedsięwzięć realizowanych ze środków programu regionalnego w okresie programowania 2021-2027*, stanowiącego podstawę do oceny projektów w nowym okresie programowania unijnego.

**Regionalne zasady i standardy
kształtowania ładu przestrzennego
w polityce województwa kujawsko-pomorskiego**

dla przedsięwzięć realizowanych ze środków programu regionalnego
w okresie programowania 2021-2027

Toruń, kwiecień 2023 r.

Wstęp:

Pojęcie ładu przestrzennego zdefiniowane zostało w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹ i oznacza takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Ład przestrzenny stanowi podstawę działań w zakresie kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego, a w odniesieniu do przestrzeni województwa należy do zadań samorządu województwa. Realizowane jest ono m.in. poprzez zasady kształtowania przestrzeni określone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, ale może przybierać również inne formy.

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego od wielu lat podejmuje działania na rzecz poprawy ładu przestrzennego w województwie m.in. korzystając z możliwości określania w zasadach naboru projektów realizowanych z regionalnego programu operacyjnego warunków, jakie muszą być spełnione by projekt mógł ubiegać się o środki z programu lub warunków, których spełnienie oznacza dodatkowe punkty w ocenie projektu. Dotychczasowe działania w tym zakresie oparte były o *Regionalne zasady i standardy kształtowania ładu przestrzennego w polityce województwa kujawsko-pomorskiego* przyjęte stanowiskiem Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 grudnia 2015 r.² i stosowane były do przedsięwzięć realizowanych ze środków publicznych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Efektem tych działań jest między innymi ograniczenie nadmiernej, agresywnej kolorystyki w przestrzeni, ale również wzrost świadomości projektantów i inwestorów o ważności harmonijnego kształtowania przestrzeni.

Dynamiczne procesy zachodzące w przestrzeni, pojawiające się nowe niekorzystne zjawiska, zmiany technologiczne oraz postępujące zmiany klimatu spowodowały konieczność uwzględniania wobec planowanych przedsięwzięć, szerszego spektrum niezbędnych wymagań. *Regionalne zasady i standardy kształtowania ładu przestrzennego w polityce województwa kujawsko-pomorskiego* dla przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków publicznych w okresie programowania 2021-2027 (dalej: *Regionalne zasady i standardy*) zawierają:

- katalog zasad, czyli ogólnego sposobu postępowania dla zachowania lub poprawy ładu przestrzennego oraz

---

¹ Tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.

² Zmienione stanowiskiem Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 15 czerwca 2016 r.

- standardy ładu przestrzennego wskazujące rozwiązania pożądane w planowanych inwestycjach.

Standardy określone zostały dla następujących grup przedsięwzięć:

- obiekty kubaturowe,
- zagospodarowanie terenu,
- instalacje wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych.

Przedmiotem oceny przedsięwzięcia w zakresie zgodności z *Regionalnymi zasadami i standardami* będzie sposób uwzględnienia ustalonych standardów. Ocenie takiej podlegają te projekty, dla których wymóg zgodności wskazany został w Kryteriach oceny projektów Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027. Zakres standardów podlegających ocenie będzie każdorazowo warunkowany zakresem ocenianego projektu.

Przyjęto, że projekty inwestycji, które zostały nagrodzone lub wyróżnione w konkursach architektonicznych lub urbanistycznych spełniają wymogi ładu przestrzennego i nie wymagają dodatkowej oceny. Opinia w zakresie zgodności z *Regionalnymi zasadami i standardami* dokumentacji i przyjętych w niej rozwiązań projektowych dla tych inwestycji wydawana jest na podstawie przedstawionej oceny uzyskanej w konkursie.

Podobnie, dla obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską, opinia dotycząca dokumentacji i przyjętych w niej rozwiązań projektowych dokonywana jest na podstawie opinii lub uzgodnień wydawanych przez Wojewódzkiego lub Miejskich Konserwatorów Zabytków.

Opinię o zgodności z *Regionalnymi zasadami i standardami* wydaje Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku na wniosek Beneficjenta.

Zasady kształtowania ładu przestrzennego w województwie kujawsko-pomorskim

- 1) Projekty powinny wpisywać się w zakres pojęcia ładu przestrzennego w odniesieniu do ukształtowania określonej struktury przestrzeni oraz jej funkcjonowania. Konieczne jest zachowanie zgodności projektowanych i realizowanych przedsięwzięć z wszelkimi uwarunkowaniami oraz wymaganiami funkcjonalnymi, społeczno-gospodarczymi, środowiskowymi, kulturowymi i kompozycyjno-estetycznymi.
- 2) Działania na nowych obszarach powinny być poprzedzone opracowaniami w zakresie spójnej wizji i koncepcji rozwoju przestrzennego takiego obszaru.

- 3) Działania realizowane na obszarach cennych kulturowo lub sąsiednich winny jak najmniej ingerować w cenny obszar. Inwestycje powinny nawiązywać swoją skalą i formą do istniejącego otoczenia, zabudowy, układu urbanistycznego, itp.
- 4) Wszelkie inwestycje należy planować z uwzględnieniem zachodzących zmian klimatu, stosować rozwiązania polegające na adaptacji do tych zmian.
- 5) Należy dążyć do realizacji budownictwa niskoenergetycznego wykorzystującego tzw. „zieloną energię”, nowoczesne technologie, a także innowacyjne stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych
- 6) Wszędzie, gdzie jest to możliwe planować realizację błękitnej i zielonej infrastruktury, tam, gdzie nie występują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych należy stosować rozwiązania zwiększające powierzchnie biologicznie czynne z uwzględnieniem zastosowania wielopiętrowego pokrycia szatą roślinną oraz zastosowania rozwiązań ograniczających odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacyjnych.
- 7) Należy dążyć do likwidacji elementów niekorzystnych, degradujących krajobraz.

Standardy kształtowania ładu przestrzennego w województwie kujawsko-pomorskim

Standardy dla obiektów kubaturowych

- a) materiały wykończeniowe dachów:
  - dachówka ceramiczna, blachodachówka bez połysku, gont bitumiczny w kolorach naturalnych (odcienie terakoty, brązu, bordo, szarości i czerni), dopuszcza się kolorystykę inną, niż określona w „Standardach”, pod warunkiem, że inwestor udokumentuje, iż jest ona identyczna jak istniejąca w najbliższym sąsiedztwie lub harmonizuje z tym sąsiedztwem,
  - gont drewniany, strzecha lub łupek kamienny, pod warunkiem, że takie pokrycie dachowe było pierwotnie zastosowane w budynku remontowanym lub w sytuacji budynku projektowanego, jest to nawiązanie do pokrycia dachowego znajdującego się przynajmniej na jednym budynku w sąsiedztwie,
  - blacha niebarwiona stalowa lub miedziana,
  - dopuszcza się zastosowanie innych rodzajów pokrycia dachowego w kolorach naturalnych (odcienie terakoty, brązu, bordo, szarości i czerni), dopuszcza się kolorystykę inną, niż określona w „Standardach”, pod warunkiem, że inwestor udokumentuje, iż jest

ona identyczna jak istniejąca w najbliższym sąsiedztwie lub harmonizuje z tym sąsiedztwem oraz nie zalicza się do barw jaskrawych i intensywnych; nie dopuszcza się stosowania pokrycia dachowego z blachy trapezowej i powłok lakierowanych z połyskiem,

- dachy płaskie bez określania rodzaju i kolorystyki pokrycia dachowego,
- zielone dachy (pokryte roślinnością).

b) materiały wykończeniowe elewacji:

- tynk w kolorach: odcienie białego, beżu, szarości, (dopuszcza się kolorystykę inną, niż określona w „Standardach”, pod warunkiem, że inwestor udokumentuje, iż jest ona identyczna jak istniejąca w najbliższym sąsiedztwie lub harmonizuje z tym sąsiedztwem oraz nie zalicza się do barw jaskrawych i intensywnych – wskazane kolory z dużą domieszką bieli),
- drewno w elewacji w kolorze naturalnym, bejcowane lub barwione inną substancją drewnoochronną z zachowaniem widoczności struktury drewna (lub imitacja drewna o takich samych walorach plastycznych),
- cegła naturalna jednobarwna lub okładzina klinkierowa w odcieniach terakoty, brązu lub szarości, lub imitacja cegły naturalnej,
- kamień naturalny lub imitacja kamienia naturalnego,
- okładziny z blachy niebarwionej, stalowej lub miedzianej, z wykluczeniem blachy trapezowej,
- płaszczyzny oszklone,
- zielone ściany (ogrody wertykalne),
- stolarka okienna i drzwiowa drewniana w kolorze naturalnym, bejcowane lub barwione inną substancją drewnoochronną z zachowaniem widoczności struktury drewna lub inna (niedrewniana) – w kolorach zastosowanych w elewacji, biała, w odcieniach brązu lub stolarka aluminiowa niebarwiona,
- rynny i rury spustowe – kolory zastosowane w elewacji, dachu lub stolarce okiennej i drzwiowej lub metalowe niebarwione w kolorze stalowym lub miedzianym,
- balustrady i poręcze – kolory zastosowane w elewacji, dachu lub stolarce okiennej i drzwiowej w odcieniach szarości, czerni i brązu, lub niebarwione, drewniane, szklane lub metalowe - metaloplastyka o zminimalizowanej ornamentyce,

- nie dopuszcza się stosowania okładzin z tworzyw sztucznych typu siding innego niż drewnopodobny.
- c) reklamy i szyldy:
- nie dopuszcza się stosowania reklam na elewacjach budynków i na ogrodzeniach,
  - na budynku wyłącznie szyldy związane z działalnością prowadzoną w budynku,
  - szyld nie może wielkością przesłaniać detalu architektonicznego, otworów okiennych i drzwiowych elewacji – dopuszcza się szyldy sytuowane nad oknami pierwszej kondygnacji, nad drzwiami wejściowymi, obok drzwi wejściowych oraz szyldy na wysięgniku prostopadłym do elewacji.

Standardy dla zagospodarowania terenu:

- a) ogrodzenia:
- kolorystyka i zastosowane materiały zgodne z rodzajem i kolorem materiałów zastosowanych na budynku: dotyczy to koloru tynku, rodzaju okładziny, nakrycia słupków,
  - dopuszcza się ogrodzenia z siatki i panelowe z siatki w odcieniach szarości, czerni i ciemnej zieleni oraz ogrodzenia gabionowe wypełnione kamieniami,
  - metaloplastyka w kolorach naturalnych (w odcieniach szarości, czerni i brązu), a także aluminiowa o zminimalizowanej ornamentyce,
  - drewniane w kolorze naturalnym, bejcowane lub barwione inną substancją drewnoochronną z zachowaniem widoczności struktury drewna (lub imitacja drewna o takich samych walorach plastycznych),
  - cegła naturalna jednobarwna lub okładzina klinkierowa w odcieniach terakoty, brązu lub szarości lub imitacja cegły naturalnej,
  - kamień naturalny lub imitacja kamienia naturalnego,
  - nie dopuszcza się stosowania ogrodzeń betonowych prefabrykowanych,
- b) nawierzchnie:
- dopuszcza się nawierzchnie kamienne, betonowe, z cegły klinkierowej, żwirowe lub z kruszywa naturalnego oraz tzw. bezpieczne amortyzujące upadek zgodne z właściwymi normami,

- dopuszcza się nawierzchnie w kolorach naturalnych w odcieniach beżu, szarości, czerni i brązu (nie dotyczy nawierzchni sportowych i rekreacyjnych),
- dopuszcza się zastosowanie maksymalnie dwóch kolorów na nawierzchniach w obrębie obszaru objętego inwestycją,
- dopuszcza się nawierzchnie ażurowe,
- dopuszcza się nawierzchnie bitumiczne w miejscach ruchu pojazdów i dróg rowerowych.

c) mała architektura:

- elementy małej architektury lokalizowane na terenie stanowiącym otoczenie obiektu kubaturowego winny mieć stylistykę, kolorystykę i zastosowane materiały zgodne z zastosowanymi w danym obiekcie lub z nim harmonizujące,
- elementy małej architektury na terenach otwartych (parki, zieleńce, skwery, ulice i in.) winny zachowywać ujednoliconą stylistykę, zastosowane materiały i kolorystykę,
- elementy drewniane w kolorze naturalnym, bejcowane lub barwione inną substancją drewnochronną z zachowaniem widoczności struktury drewna,
- elementy niedrewniane w odcieniach szarości, czerni, brązu i ciemnej zieleni (nie dotyczy urządzeń rekreacyjnych i placów zabaw),
- wyposażenie placów zabaw – zachowywać ujednoliconą stylistykę urządzeń
- urządzenia rekreacyjne (siłownie zewnętrzne, urządzenia do street workoutu itp.) – maksymalnie w dwóch kolorach, z wykluczeniem kolorów jaskrawych,

d) zielono-niebieska infrastruktura:

- nowe tereny zieleni publicznej (np. parki, parki kieszonkowe, zieleńce, skwery) – preferowane gatunki rodzime z dopuszczeniem odmian adaptowanych do warunków miejskich,
- zieleń towarzysząca (adaptacja lub urządzenie nowej zieleni towarzyszącej obiektom budowlanym) – preferowane gatunki rodzime z dopuszczeniem odmian adaptowanych do warunków miejskich,
- wprowadzanie zieleni w miejsca publiczne (rynki, skwery, przystanki komunikacji miejskiej itp.),
- wprowadzanie zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych (pasy drogowe – obwodnice, przebudowa miejsc niebezpiecznych, linie tramwajowe itp.) – preferowane gatunki rodzime z dopuszczeniem odmian adaptowanych do warunków miejskich, zaleca się stosowanie drzew dużych o obwodzie pnia powyżej 18 cm, (z wykluczeniem inwestycji

podlegających ocenie w ramach dokumentu pn. *Wytyczne do realizacji nasadzeń przy drogach wojewódzkich na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego*),

- zielone przystanki (z zastosowaniem roślin),
- stosowanie rozwiązań zabezpieczających wody opadowe i roztopowe przed spływem do sieci kanalizacyjnych oraz przed okazjonalnymi podtopieniami obiektów i ciągów komunikacyjnych, np. poprzez: budowę zbiorników retencyjnych powierzchniowych i podziemnych, zakładanie ogrodów deszczowych, wyznaczanie terenów do czasowego podtapiania i in.

Standardy dla odnawialnych źródeł energii:

- a) elektrownie wiatrowe:
  - maksymalnie w dwóch kolorach – odcienie bieli, beżu, szarości,

- b) elektrownie fotowoltaiczne:
  - dopuszcza się lokalizowanie paneli fotowoltaicznych na konstrukcjach wsporczych przed budynkami w sposób przesłaniający widok na elewacje tych budynków od strony przyległych dróg tylko wówczas, gdy zapewniona będzie ich izolacja wizualna poprzez ogrodzenie nieruchomości lub zwartą zieleń (nie dotyczy zabudowy przemysłowej, magazynowej i składowej),
  - kolorystyka elementów konstrukcyjnych w odcieniach szarości, czarnym,
  - dopuszcza się lokalizowanie na dachu stromym paneli fotowoltaicznych w kolorze innym niż odcienie czerni jedynie w przypadku zgodności z kolorem pokrycia dachu,
  - dopuszcza się lokalizowanie paneli fotowoltaicznych na elewacjach budynków wyłącznie wówczas, gdy ich usytuowanie jest równoległe do płaszczyzny ściany lub balkonu; panele fotowoltaiczne nie mogą przesłaniać detalu architektonicznego, otworów okiennych i drzwiowych; dopuszcza się lokalizowanie paneli fotowoltaicznych przezroczystych na oszklonych częściach budynków i innych obiektów (altany, szklarnie itp.),
  - dopuszcza się lokalizowanie paneli fotowoltaicznych na obudowie balkonów.